

EUSKALKIETAN EGINDAKO LEHENENGO GRABAKETAK

Jose Mª ETXEBARRIA
Deustuko Unibertsitatea

SUMMARY

The Sound Archive of Vienna (Phonogrammarchiv) conserves Basque recordings made in 1913. These are the oldest we know. They consist of a total of 64 recorded disks having a duration of approximately two minutes each, with a total of 130 minutes of recordings. All the dialects are represented and includes those which have disappeared since then, such as the Roncal dialect.

RESUME

La Phonothèque de Vienne (Phonogrammarchiv) conserve des enregistrements basques réalisés en 1913. Ce sont les plus anciens que nous connaissons. Ils constituent un total de 64 disques enregistrés d'une durée approximative de deux minutes, soit en tout 130 minutes d'enregistrements. Tous les dialectes sont représentés, y compris ceux qui ont depuis lors disparu, comme le roncalais.

1. Sarrera

Vienako Fonotekan gordetzen dira euskarazko grabaketa batzuk 1913an eginak. Oraingoz ezagutzen diren zaharrenak dira.

Fonoteka horretako katalogoaren bigarren tomoan agertzen dira eta 2177. diskotik 2247.era doaz. 2189, 2193 eta 2216. diskoak ez dira euskal grabaketak, beste hizkuntza batzuetakoak baino. 2208-2209. diskoak txistu grabaketa dira. Eta 2243-2244.ak gauza berdina.

Denera euskal grabaketak 64 diskotan daude eta bakoitzak bi minutu ditu gutxi gora-behera. Denera 130 minutu dira. Euskalki guztietakoak daude, galdutako erronkarierakoak ere.

Ipuin, kontakizun, pasadizu edo abestiak idatzi egiten zituzten eta gero grabatzeko tresnaren aurrean irakurri edo abestu, batzuetan.

Lekukoen datu eta testuak Trebitsch-i laguntzaile hauek idatzi zizkieten: R. Mª de Azkue, Julio de Urquijo, Gregorio de Mujika, Georges Lacombe eta Gabriel Roby jaunek. Batzuk ez zekiten ondo-ondo euskara eta hutsune batzuk egiten dituzte idazkeran. Gainera lekukoek ere ez dute beti hitzez hitz idatzitakoa esaten. Hitz batzuk aldatu egiten dituzte. Nik hemen aurkezten ditudan zatitxoetan grabatutakoa jasotzen dut.

Hona hemen euskalkiak, lekukoak eta bakoitzaren adina. 1900. urtean, 7 kenduta, pertsona helduak ziren eta hizkuntzaren lekuko egokiak. Eta zazpi horiek 1913an adin heldukoak dira eta erabiltzen duten euskara, zalantza handirik gabe esan daiteke, bakoitzaren herrian 1900. urtean egiten zenaren lekuko egokia dela.

3. Lekukoen zerrenda eta adina 1900ean eta grabaketan gaia**BIZKAIERA**

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko adina</u>	<u>1913. urteko adina</u>	<u>Diskoa</u>
Bergara	Francisco Oyanguren	41	54	2222 Gaia: San Marzial jaiaik Bergaran. Kubako gudako pasadizu bat.
Bergara	José Joaquín Raymond	38	51	2223-2224 Gaia: sute bat Bergaran eta ur kobratzailearen pasadizu bat. Jose M ^a . Lardizabalekin topatu zen. San Marzial jaiaik Bergaran.
Lekeitio	R. M ^a de Azkue	36	49	2212-2213 Gaia: damutu misterioitsu baten ipuina.
Lekeitio	Antonio Arrizubieta	44	57	2214 Gaia: Lekeitioko arrantza pasadizu bat.
Markina	Joaquín Arrieta	16	29	2215 Gaia: Santa Agataren abestia.
Markina	Teodoro Aginaga	34	47	2217 Gaia: Julio Urkijo eta beste jaun bat euskarari buruz galdetzen.
Mungia	Félix Aginaga	9	22	2218-2219 Gaia: albaiteko baten pasadizu bat.
Mungia	José Goikoetxea	19	32	2220-2218 Gaia: Mungian arrantzan errekan gauaz. Merienda bat tabernan. Azeri eta marinelen ipuina.

GIPUZKERA

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko adina</u>	<u>1913. urteko adina</u>	<u>Diskoa</u>
Ataun	José M ^a . Corta	29	42	2231 Gaia: lekukoaren bizitza labur bat.

EUSKALKIETAN EGINDAKO LEHENENGO GRABAKETAK

Ataun	Demetrio Oyarzábal	15	28	2236-2237
	Gaia: 'Xarmangarria' abestia. 'Ume eder bat' abestia.			
Azpeitia	Tiburcio Etxaniz	36	49	2225-2226
	Gaia: Azpeitiako eguneroko bizitza.			
Azpeitia	Bitoriano Larragan	10	23	2227
	Gaia: fabrika bateko sute bat.			
Lizartza	José Goikoetxeaundia	32	45	2228-2230
	Gaia: Ataungo bizitza nolakoa den baserri baten.			
Tolosa	Valeriano Mokoroa	29	42	2232-2233
	Gaia: San Antonio eguneko jaiaren deskribapena. Ihauteriei eta euskarari egindako bertso batzuk.			
Tolosa	Manuel Urreta	12	25	2234-2235
	Gaia: pasadizu bat senarra, emaztea eta semearen artean. Izkirimiri gertatuak.			

IPARRALDEKO GOI-NAFARRERA

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko</u> <u>adina</u>	<u>1913. urteko</u> <u>adina</u>	<u>Diskoa</u>
Amaiur	Tadeo Viela	23	36	2247
	Gaia: pasadizu bat baztandarren azkartasuna adierazteko.			
Elizondo	Pedro Apeztegia	27	40	2245-2246
	Gaia: Izar eta bere anaiaren istorio misterioitsua.			

EGOALDEKO GOI-NAFARRERA

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko</u> <u>adina</u>	<u>1913. urteko</u> <u>adina</u>	<u>Diskoa</u>
Auzperri	Presentación Urtasun	20	33	2238
	Gaia: Orreaga eta Auzperriko deskribapena.			

Auzperri Simon Urtasun	18	31	2239
Gaia: Orreagako Ama Birjinaren elizara erromesak inguruko herrietatik.			

L A P U R T E R A

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko</u> <u>adina</u>	<u>1913. urteko</u> <u>adina</u>	<u>Diskoa</u>
Sara	Janeta Hiribarren	66	79	2177-2178
Gaia: errege Xalamonen ixtoria.				
Sara	Jean Pierre Lemoine	23	36	2179-2180
Gaia: 'Planitzen naiz bihotzetik' maitasun abestia. 'Baionako patroina' abestia.				
Ainhoa	Gabriele Garat	5	18	2210
Gaia: Ainhoako ijito baten ixtoria.				
Ainhoa	Françoise Irigoyen	9	22	2211
Gaia: Larrungo Ama Birjinaren ermita.				

MENDEBALDEKO BEHE-NAFARRERA

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko</u> <u>adina</u>	<u>1913. urteko</u> <u>adina</u>	<u>Diskoa</u>
Baigorri	Pierre Minjonnet	5	18	2194-2195
Gaia: Baigorri gertatu zen uriola bat eta haren ondorioak.				
Baigorri	Emanuel Passicot	19	32	2196-2197
Gaia: heriotze hunkigarri bat Afrikan gertatua.				
Hazparne	Josef St. Martin Daguerre	31	44	2183
Gaia: haurtzaroan entzundako ixtorio bi.				
Hazparne	Salvat Léon	29	42	2184
Gaia: Hazparnen gertatuko hilketa bat.				
Hazparne	Pierre Broussain	40	53	2185
Gaia: euskararen egoerari buruz zerbait.				

EKIALDEKO BEHE-NAFARRERA

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko</u> <u>adina</u>	<u>1913. urteko</u> <u>adina</u>	<u>Diskoa</u>
Amorotze	Adolf Berdeco	39	52	2186
Gaia: Amikuzeko euskarari buruz iruzkin batzuk. Erbi ehiza.				
Bardoze	Jeanne Marie Mendivil	19	32	2188 eta 2190
Gaia: lekukoaren bizitzako berri batzuk.				
Behauze	Catharine Faut	12	25	2187
Gaia: lekukoak eskuan izan duen zauri bat.				
Beskoitze	Jean Amestoy	25	38	2181
Gaia: lekukoak bere bizitza kontatzen du.				
Beskoitze	Baptiste Darricau	33	46	2182
Gaia: bertsolari baten bertso batzuk.				
Donibane -Garazi	Jean Baptiste Landaburu	26	39	2191
Gaia: pelota partidu bat eta herrian gertatu zen eraso bat jandarmei.				
Donibane -Garazi	Baptiste Alaman	21	34	2192
Gaia: ehiztariei janaria ostu eta hauen tranpa lapurrarentzat.				

Z U B E R E R A

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko</u> <u>adina</u>	<u>1913. urteko</u> <u>adina</u>	<u>Diskoa</u>
Barkoxe	Marie Barrère	34	47	2202
Gaia: Agotaren abestia.				
Barkoxe	Julie Touan	45	58	2203
Gaia: barkoxtarren abesti bat.				

Garindañe	André Armagnague	28	41	2199
Gaia: hiru abesti: 'Txori erresinola', 'Jeiki jeiki etxeuak' eta 'Benerika dakiola'.				
Maule	Michel Arricar	17	30	2198
Gaia: pasadizu batzuk.				
Santa-Grazi	Michel Gustarriet	33	46	2200-2201
Gaia: hauteskundeetako hitzaldi bat.				
Santa-Grazi	Gracieuse Hondagneu	5	18	2204-2205
Gaia: Basajaun eta gizonaren ipuina. Emaztegaia sorgina zuenaren ipuina.				
Santa-Grazi	Pierre Hondagneu	30	43	2206-2207
Gaia: Españara joan zenaren ixtoria lanik egin gabe bizitzeko.				

ERRONKARIA

<u>Herria</u>	<u>Lekukoa</u>	<u>1900. urteko</u> <u>adina</u>	<u>1913. urteko</u> <u>adina</u>	<u>Diskoa</u>
Uztarroze	Vitoriano Marco-Pérez	42	55	2240-2242
Gaia: Erronkariko gizon haundi batzuk; artzaien lana eta Uztarrozeko sute bat.				

4. Euskalki bakoitzeko erakusgarri labur bat

Mendebaldetik ekialderantz sailkatuta doaz testuak. Laburdurak, ezagunak dira: B, G, Iparraldeko GN, Hegoaldeko GN, L, Mendebaldeko BN, Ekialdeko BN, S eta E (erronkaria).

Transkribaketa fonetiko honetan ez dira markatzen bokale itxi eta irekiak, grabaketak duen azpiko zaratak ez duelako uzten horrelako bereizketak egiten.

Parentesi biribilen artean doazen zatiak, idatzita daude baina ez grabatuta.

API euskarara egokitua erabiltzen dut, *Euskal Herriko Hizkuntz Atlas*a (EHHA)n erabiltzen dena.

Ikusten den bezala, ez zituzten bildu hitz bakarrak, garai hartan aipatutako herrietan erabiltzen zen euskara bizia baino.

Adina ikusita, Bonaparte printzeak erabili zituen lekuko hurrengo belaunaldia bezala hartu daitezke hauek. Eta Bonapartek jaso zuen bilketa eta

geroago Azkuek egingo zuen bilketaren artean, zubi bezala hartu daitezkeela uste dut.

1. Bizkaiera. Lekeitio: R. M. de AZKUE (2212. diskoa)

[gaúsa andi ta bere moduko bat ikuşi eñan çilik/ tala çoiçotik bere çanuc etórela // balcem balcaş iñunetam beçerişa eñten eñan // uferatu çakonian gañon ađiçkiđia / eñan eñcan çilik // goiçetik gañilc / goiçetik // naj çoiş naj berañdu / iri řeř // aśařeş ðatoř mutiñ au // geu be droçarako eşkañçuk çañenak // noř ajš eñ çimiśta ori t// enakuşak // nik es ondo eñre eşkucař onetako řiçořa iñan eşik // tema eñngo neuke damutu eruem bateças ðiařduđala // nuñdik nora añil eñ // eśtauçkat bařiketan jařdućeko ařtirik / bajña itaune çeiçza eş eñtekoş erañcuņgo ðauat // gañ çuśtiçan nuñdik nora eśtakiđala / ta neure çerişa bajño beşte laçum barik / iñili nañil eçun řentiça bajño le:naço ojš bařenera çuan naj neuke / nuñdi' paneki // eçun řentiça bajño lenaço // mañ mañ // eśta imperñuko diabrue Bainc be // lagçun om bat baneuko bai // ori ikuştiařen atoř / bajña nik ... // ořetara eşkero beřba biko çiřona ajš i // eş ni // bařt eñk eşeçan eşkiñi eđoşeñ damuturi laçun eçiņgo eñşkiçola // bajña aça-kiak ðaukaşak ik // eta señ çimiśtak ðej eçiņgo ðau içaşoraterik bađaço // eçurađdi çaña / çalupak çašo eşiñçakua baleço / çarañçuko eñşket].

2. Gipuzkera. Lizartza: Jose Goikoetxeaundia (2228. diskoa)

[ataunço başaçisonak // probiñcin es ðeu mutiñak beşte eñi bat / ataunen aĩmbet aĩton ume biñi ðanik // řoro puñta bat / eśpařu çiki bat / gañari puñta bat / beĩ koskoř bat çeñi kuma çiki bi / auñc bat akařean lotuta / řeç bat olo atarin isan eskeo / bilceko lekue isan eskerostik / estu biñimodu e ataraceko iñorem biñduřik // senaña başaçisona bađa / aņoraceñ ðaço uđabeñie etořceko // mařçotik ařten ða baśoa beçra / eoşteñ ðitu aĩskora bi sañ greçorioko eñmentarin / eñteñ diskik kiřtem bana kuçiñoakin / eta bareśpađa beşte aĩskora kiřtem bat ere eçiteñ ðu / dembora paśa beśela / au eñeşeñban eñkiceko // bađañil uskuř muskuř lañteçia nun isaņço ote ðuñ gañdeska // çai çoişean mesa onđoren / çuñtaceñ ðie kwadriñak elis atarin // za:řa bađa bełař pişka bat piņean eñeas ta çastea bađa petaka atea polćikotik / papel bat eşpañan siñçilika / tañakoa eşku sañalian açeřtuas eçiteñ ðik siçaño eta an seũðek çistu ðota / kea atea / eçwađdi (beçra)]

3. Iparraldeko goinafarrera. Amaiur: Pedro Apeztegia (2245. diskoa)

[neçuko aĩse oca señilen / dembora're trişte // soasim bi anaña akelař meñdi řaćecean / burua apal / baña çoşe ocak ikaran // aĩ // ura eçurađdia / meñdi kaşkoak eluřes / eta meñdi aspiak lano suri ðatek eśtaliak saũðen // lanoa / lanoa / eñateñ ðio isařek bere anañari / eçon seite manço / esin jařaĩki najş sure pañsuari // bere anañak kaşoiç es / aĩñcinat řeçiceñ ðu // askenean

esim beñces / lano suri Batek ešta]ceñ diolakoc eγoten sajo Bere anajari / bapnon uneh kajtes deus esenγatik jocen du // isañ eroñcen da luñera / ga]ceñ du Bere anajak // es ðaki nora jo ðuβen // alpeñik uju eγiten dio // ga]ceñ du ere Biðea / gojβelak denean jañi ðiralakoc // señ eγin t// ge]dicen da Bakañik menñi trište i]lun añtan / norat jo es ðakiela // askenean ikušteñ du mila uñte situβen añbol auñdi Baten trun]ko γiðañ eðekia // an ðañcen da γaβa pañaceko / eta Bereala Bere tristura eta pena γusien añtean loañkaceñ da / loañkace esti Batean bapnon o / añdik beñceko iracañita señ ikušteñ du t// menñi kañskoam baleγo Besala / ikušteñ du selaja Bere iñguruan / lanoak eðaceñ dirala // bereala señ estakiela / añ gañsa i]lum bacuek mugiceñ dirala ikušteñ du // bapno o // gejaγo añiceñ da ikušteñ duenean / eta Beγiak ice] (bat zorrotz bezein zorrotz yartzen zaizko lau saetsetatik ateatzen dirala lerroz lerro).

4. Hegoaldeko goinafarrera. Auzperri: Presentación Urtasun (2238. diskoa)

[oñeaya ðaγo oñanes iñguraturik / iβañeta deñceñ den menñi Batem pean // oñeatik auñic eta auñisbeñi a]ðera γoasilajk ikušteñ da selaj eðeñ Bat / señntan eγoten dire Bej / beoñ / auñc eta aññiak / belañ γoño ura jaten // iruskia atra eta Bereala sañcen dire selaj oñtajk oñanera // eñañ tuγun iru eñi oñek añañ onak dire uðako / serenγatik estu Berocem beñte leku sembañtetam besela / bapna neγuan sembañt uñtes iteñ du eluñ anic / eta isoc γoγoñak eγotem bañtire iru eðo laγ ilaβetes / luña esin ikuñis // auñisbeñiñ diren uñ γusiak sañcen dire silo Bacuretān / añdik eñateñntenes atraceñ dire eñoko uγa]ðera // eñi oñdoam baða oñam bat deñcem bañta beñayū // leku oñtam bañdire lese icusγañiak // oetan eroñcen dena esta nolanañ atrako // lese oetañk bat deñceñ da lese moc / bapna esta deñceñ dem besala // da fiañki lusea // añi Bat botaceñ delañk / solara joan oññuko pañteñ da dembora anic // eñi oetan nola bañtire eñeak oles eñtaliak / anic a]ñdis su lotu isañ da / eta jaññgoñkoak ðaki sembat eñe eñe isañ diren // gañajdam bakañik eñe sire / orañ ðuela amaβoñc uñte iruetan oñeñ eñe pañtu // orañ teñas eñtalceñ tuste eñeak / eta olañen estire eñecen lenaγo Besambat eñe]

5. Lapurtera. Sara: Janeta Hiribarren (2177. diskoa)

[eReγe ðalamon iñtojuā // basituen iru alaβa // dembora hañRtan uñaja sen eReñuma Bateti beñcera Biññitas γaññtia // ðalamon γoan sen eta iγo suten dembora piñka Bat // ga]ñdetu sioten señR familja suen // deñohore Bañ sicañon iru alaβa eRañtja / eRateñ diote iru ðeme situela / eta Berehala añgo eReγek ga]ñdeceñ dio / iru ilaβeterem buruan ðeme Bat eγoñcias // ura ere γam behaRa sela // hañek eReplasatuko suela // eReγe ðalamom pañticeñ da eñerat aRañ tristē // gesuRa eRana esaγuceñ dute alaβek // eRañteñ diote / señR ðusu hoñeñ tristē aita t// señR proγoñua isaneñ ðiñat sueri eRan eta t// nor' ðaki t// ola hola γoan siren sombañt eγun / gero eta γejaγo tristē... añta]

6. Mendebaldeko behe-nafarrera. Hazparne: Pierre Broussain (2185. diskoa)

[bjenako jaum batek galdejnik / go:tik eRajten dut sombeit hic
 aspaRneko eskwara yaRBis // eskwara aiphaceñ duanas yeos / enitake eon
 eRañ gae / galceko iRiškuan dela / espajniako eskwal eRietan be:siki
 nafaRoan eta Biskañan le:n eskwaras miñco sien heRi anhic / oaj espapoles
 miñco dia // frañciako eskwal heRietan / nahis yue miñcaña sa:Ra oaj aRtio
 aški askaR den / hale: sombajt lekutañ galcen aj da / hala nola eñdañan /
 doniBane / siBurun / donapaleun eta mañlen // hiri hori:tam baðie hañR frañgo
 / aytamak eskwalñdunak tiustenak / eta eskwara estakitenak // gue aRbañuen
 miñcaña eskoletan iakać Balisate / elitake holakorik geRta // eskoletan eskwara
 ikaşis / gue hañRek amodjo yehio Balukete been aytamen miñcañadako / eta
 Beem buruak ohora licaskete / gue aRbañuak besala miñcatus // eskolas
 kampo baðia ene arañera / bi yañsa eskwara yala:sten dutenak // lehenik jeñde
 hañdien ećemplua / eta yeo yue miñcañam pobresia// jeñde şehia jeñde
 hañdiañ beti jaRajkicen sako / ala besticeko maneran / ala miñcaceko maneran
 // eskwalheRiko jeñde hañdiek / mi:ku / apha / notari / aBokat aşıpañdian
 eskwara uci'ute / frañceşes eo espapoles aRceko / eta hek besala iteko / jeñde
 şehia e: aj dia frañceşes eđo espapoles miñcacen / ahañ dutenian // oştjan eRañ
 dut gue miñcaña pobria dela // es da eştónaceko / se:n eta oaj di:la mila uRthe
 Besela / eona Bañta Bate: aBā:stu yañe // aña Ba: Bisiki eRes litake eskwaraj
 emajtia eškaş ðiti:ñ hic yusiak // hic BeRiak aşıe iñ ditaske / eRuak eskwaram
 beriañ haRtus / frañceşaj eta espapolañ Bate: mañleatu yañe]

7. Ekialdeko behe-nafarrera. Amorots: Adolf Berdeko (2186. diskoa)

[mileškeR hum bat / sieR jañnak / se:n eta iđwitu bicaşsie amikuseko
 şoko huñtako eskwara motak e: me:şi siela Biñdia isañtia tresna puñit hoRtas /
 hoRem baRnian / muñdia muñdu ðeno Bisiceko // aytorcen sit estela
 lapuRtaRa Besiñ gosua / es eta're şuBerotaRa Besiñ hañila // aphaşek berek
 phe:ðikietan usten dutela BasteReat // bena yuk amikustaRek / mañte ðusu
 ðena ðen / alañnañ guria `usu / gure aşınsinekuek ucia / eta jññkuak hala nahi
 bañu / gure oñdokueR / dem besala uciko ðuuna // isañ diten şapeñdun eo
 Buneñun / oro laşorariak amikusen / eta laşoranćako yañsetañ gure miñcañak
 gure aşısoeR eci ðeş mañleacekoñk // bere BeR Bañailasu / eta aşıian lusas
 o:no irañnen `su hemeñgo eskwalñdetan]

[eRbi ihisa // sumbat goşo ðen uña uñdaRian /ekia jeki yañe /oetik jañs in
 şahakua şahećian /haRma BiskaRian / potañguak aşıcinan / iastoR othaRetañ
 gaññdi iBilcia / eRbi sañgo luse Baten oñdotik // gañas in Bere harat hunatak /
 hemeñ trefla puşi Bat jastatu / ham belhaR pheRñiari lotu / eta aRtho elge
 Batetañk / pesunañ gañetik peirunñian jañsi inik / meñdiko Biñiari yora aşıatu
 // sakuRak oñdotik oRuas / ihistoria laşteRka...]

8. Zuberera. Maule: Michel Arrikar (2198. diskoa)

[ištojak // lehena // byRðym biðian erçunik / behinere algaR esaçyty
 cciem bi emasten aRtian // baðysya haçRik / madama t// baj baðyt seme Bat //
 a / seme Bat // pipaceñ dia t// es estysy eçyñdano siçaReta Bat huñki // hoße /
 seçyR taðakak gaç eçiteñ dysy // eta baðueja oštatialat t/ es tysy behinere
 sañkojk holako eçetan śaRthy // hoße / seçyR es dytysy oro holako // eRetiro
 huna dia t// ala beaņt ycyłcen sajsie çajes eçeat t// aļhal eta behala baðysy
 eçeat // o / aRen / sure śemiak kuņdyta huna dysy // seR ađiņ du t// bi hilaßete
 / maðama // ecien eRi çyti eçim behasalek]

[biçeRena // gisoņ gaste Bat triBunaliala eamanik da // juçe çehienak açi-
 nian eśaRcen deico / eçiņ dytyan uhũkeriak eta gajskiak oro / eta eRaļteņ
 dejo askenian / hoRa seRtaraty sutian laçuņ gajstuekin ißiltiak // laçuņ
 gajstuekiņ diosia jaçna t// enusu inhũekiņ haņ yś açitu noła jaçuņ juçiekin //
 hiuçeRena // śenħaR emastiak ari ðira aħaRan // senħaRak emastiarı // o
 kaçiņa / mesi synyķiaņ khuśo Bat senħaRtako // kaçiņak aRunt / hoRtakoşe
 suekin eskyņty nysyn]

9. Erronkaria. Uztarroze: Victoriano Marko (2240. diskoa)

[eřoņkariko baĽea ðaço eśpaņan / naðařako proßiņciaren / araçoakoaren
 eta fraņciaren ařtian / eta baĽea kompoņtaņ deļ saspı iðik / dejtam bejdra /
 ustařose / iśaßa / uřsaļņki / eřoņkari / gařðe / biðaņkose eta Buřçi / temprā
 çusietan isañ da baĽe kauř anic fama oņtako eta oņřatuk muņdu çusutik / eta
 eřoņkariařak isañ dra betiðanik askař / anic śufrituk eta anic balçeņte / geřara
 řwaļtan řfenian / eta koņeņgatik naðařako eřeçek eçiņ dweļ temprā çusies
 anic meřceðe eta emoņ dweļ anic prißilexjo / seřbuçi aņdi eçitan seļņeļm paka
 Bates // eta aņdienetarik isan sen emoļtea ðereço çajstako ðere asjeņdeki / eta
 saļdueki bařðeara ðeųś pakatu çaße // temprā çusies eřkiņ da baĽe koņtarik
 anic gison aņdi eta aniç meritotako çisa çusies / baja bi aņdienak isañ dra / eta
 obro fama emoņ deļnek baĽearı / gařðeko seme Bat isena ðeisen / pedro ðe
 ðereteřa / eta eřðeras dejtā seļņ 'el koņde pedro naðařo' / serem bere temprā
 isam ðeįsen / eśpaņako eřeçe katolikoeņ xeneralik oßena / eta aņdienetarik /
 eta aniç fama eraman sion italjako çeřetan / eta çusiem burjan eśpaņolak
 burusaçi eçiņ srenian / afrikan ařxeles eta tuneses / eta ðeştia isan sen
 eřoņkariko seme Bat / dejtām beįsen xuljaņ gaļaře / eta isan seļm bere
 temprāņ kaņtore aņdi Bat / eta muņdu çusjaņ eřaļtaņ deļ / isañ dela tenorerik
 oßen isañ dena / eta esaçuņtu ðena temprā çusies muņdu koņtan // gařoa il sen
 aški çaste / ðeştela anic faßoresitan sim baĽe koni / aniç aðeškiðe ðeistem bere
 eřiaren / eta baĽe koņtakoj]